

Miljø- og Fødevareministeriet
mfvm@mfvm.dk
cc. mamae@mfvm.dk

7. december 2020

Vedr.: Udkast til lovforslag om ændring af N-indfasning til akvakulturerhvervet (MFVM Id nr.: 5491931)

Tak for udkast til lovforslag om ændring af N-indfasning, hvortil vi har følgende bemærkninger.

1. Udtagning af havbrugspuljen

Dansk Akvakultur er ikke enig i de betragtninger, der lægges til grund for at udtage havbrugspuljen.

Det anføres, at fiskeopdræt i højteknologiske landbaserede anlæg er i en rivende udvikling. Der sker en tilsvarende udvikling af marint opdræt, hvor der tillige er teknologier og løsninger på vej, der kan reducere miljøpåvirkninger fra havbrug.

Udledning af næringsstoffer kan reduceres markant gennem optimeret foder og forbedret genetik, og organisk materiale fra havbrug vil kunne opsamles. Marine virkemidler som muslingeopdræt, ålegræs og sukker-tang kan kompensere for udledninger lokalt. Frivillige virkemidler på land, betalt af havbrugene, som fx mini-vådområder eller oversvømmelse af tørvejord, vil direkte kunne reducere lokal tilførsel af næringsstoffer. Dansk Akvakultur deltager i et GUDP-projekt Hav-Tek, der viser lovende resultater. Der ses således et stort innovationspotentiale, og derfor har Dansk Akvakultur forslået en forsøgsordning for et Marint Akvakultur System (MAS) til optimering af teknologier og udvikling af et forvaltningsgrundlag for marin akvakultur.

Dansk Akvakultur er enig i, at eksisterende eller nye havbrug ikke må have negative konsekvenser for miljø og natur. Men der er ikke fagligt belæg for, at nye havbrug påvirker den økologiske kvalitet negativt. Nye havbrug kan alene etableres på basis af en forudgående VVM- og habitatvurdering, der både omfatter vandkvalitet og naturbeskyttelse. Efterfølgende miljøovervågning sikrer at miljømålene ikke kompromitteres.

Der er ikke fagligt belæg for lovforslagets påstand om, at der kan produceres væsentlig flere fisk for en mindre miljøpåvirkning i miljø- og ressourceeffektive dambrug end i havbrug. Nye havbrug vil kunne placeres uden for vandplansområder i åbent hav i respekt for HELCOM-målene mm. Udledninger fra landbaserede anlæg sker i modsætning til dette kystnært.

Havbrug er den sidste del af en værdikæde, der indeholder miljø- og ressourceeffektive dambrug. Udtagning af havbrugspuljen har derfor tillige negative konsekvenser for landbaseret akvakultur.

Lovforslaget anfører, at "fremtiden ligger i de mest miljøvenlige salt- og ferskvandsdambrug på land". Det modsiges af ekspertudvalg under EU Kommissionen^{1,2}, der peger på, at det største og mest tilgængelige

¹ Recipe for change, www.op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d0c725de-6f7c-11e8-9483-01aa75ed71a1/language-en

² Food from the Ocean, https://ec.europa.eu/info/publications/food-oceans_en

potentiale for vækst er i marin akvakultur, og anbefaler at EU's akvatiske produktion bør fordobles inden 2030 for at sikre klimavenlige, bæredygtige og sunde fødevarer til Europæiske forbrugere. Derudover peger et stigende antal rapporter og eksperter på, at der er stort potentiale i at producere mere mad på havet³.

Det påpeges, at der ikke er tale om en merpulje af kvælstof til havbrug, men en mulighed for at havbrug kan anvendes deres fulde N-kvoter, der i nogle tilfælde var "glemt" i vandområdeplanerne.

N-puljen til visse havbrug skulle bl.a. sikre, at eksisterende havbrug kunne bibeholde hele deres N-kvote i forbindelse med overgangen til nye miljøgodkendelser fx i de tilfælde, hvor et havbrug har anvendt mere miljøeffektivt foder end forudsat, og dermed ikke har anvendt hele havbrugets rammegodkendelse. Lovforslaget fjerner denne mulighed herunder incitamentet for havbrugene til at anvende det mest miljøeffektive foder. Dette er en væsentlig negativ sideeffekt af forslaget.

- Dansk Akvakultur indstiller, at det i lovforslaget tilkendes, at regeringen vil formulere et incitament for havbrugene, som sikrer, at øget ressourceeffektivitet, og kompensatoriske virkemidler f.eks. på land, kan danne basis for en øget produktion under samme N-kvote. Dette kunne eventuelt ske gennem en indledende forsøgsordning.
- Dansk Akvakultur indstiller, at puljen til visse havbrug bibeholdes.

2. Samling af puljer til miljø- og ressourceeffektive dambrug

Dansk Akvakultur støtter forslaget om at samle de to puljer i én pulje.

3. Oversigt over tilgængeligt kvælstof i de enkelte kystvande

Dansk Akvakultur støtter, at lovforslagets bilag 2 vedlægges som bilag til den udmøntende bekendtgørelse.

4. Loft over maksimalt ansøgt mængde kvælstof

Loftet over maksimalt ansøgt mængde kvælstof per anlæg foreslås sænket til 35 tons med henvisning til, at der ikke er kystvande, hvor kvælstofudledningen under ordningen kan øges med mere end 35 tons.

- Dansk Akvakultur ønsker at fremme et mangfoldigt akvakulturerhverv og indstiller, at loftet sænkes til 25 tons.

5. Nedjustering af kvælstofpuljestørrelsen

Dansk Akvakultur kan ikke støtte forslaget om at reducere puljen fra 252,9 tons til 80 tons.

Det anføres i lovforslaget, at den fulde resterende mængde kvælstof ikke forventes ansøgt, tilladt og efterfølgende udmøntet i øget produktion bl.a. fordi en stor mængde af kvælstoffet er geografisk spredt ud i mindre mængder og i områder, hvor der ikke er nogen eksisterende dambrugsproduktion.

Dansk Akvakultur erkender, at det er en udfordring, men det kan ikke på forhånd udelukkes, at det med nye og innovative løsninger vil være muligt at udnytte hele puljen på 252,9 tons fremfor 80 tons som foreslået. I første ansøgningsrunde blev der ansøgt om 252,9 tons N, hvilket indikere et behov for at puljen omfatter den fulde resterende mængde kvælstof.

³ <https://www.zetland.dk/historie/sebaD2Lm-ae6XddK5-4540d>

Vi fremhæver, at den ovenfor nævnte politiske aftale ikke omtaler en reduktion af den resterende pulje til landbaserede anlæg.

En reduktion af puljen er i strid med regeringens ønske om at understøtte vækst i landbaserede anlæg.

- Dansk Akvakultur indstiller, at puljen omfatter den fulde resterende mængde kvælstof.

6. Prioritering af ansøgninger

Der foreslås, at der anvendes samme model for prioritering som i den hidtidige ordning.

Dansk Akvakultur gør gældende, at der nu kun er én pulje, og at kriterier for prioritering skal sikre en målsætning om at få alle eksisterende ferskvandsdambrug godkendt, og at alle eksisterende anlæg, der er på/ansøger om at overgå til emissionsbaseret regulering, kan tildeles den maksimale årlige N udledning i henhold til dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 (BEK nr. 1567 af 7/12/2016).

- Dansk Akvakultur indstiller, at ansøgningerne overordnet prioriteres i fire grupper som følger, og at der indenfor hver gruppe trækkes lod blandt de ansøgninger, som overholder ansøgningskriterierne:
 1. Eksisterende traditionelle ferskvandsdambrug
 2. Eksisterende ferskvandsdambrug med et max. vandforbrug på 1,5 - 7,5 l per 10 tons relateret foderforbrug.
 3. Andre eksisterende anlæg
 4. Nye landbaserede anlæg

Det er afgørende, at de anviste mængder N hurtigst muligt udnyttes til øget produktion.

- Dansk Akvakultur indstiller, at det i lovforslaget noteres, at tildelt N, som en ansøger ikke har ønsket eller kunnet udnytte indenfor en given periode, tilfalder akvakulturerhvervet.

7. Økonomiske konsekvenser for erhvervet

Det anføres, at den foreslåede nedjustering af puljen med 172,9 tons kvælstof til landbaserede anlæg ikke ændrer erhvervets muligheder for investeringer og udvidelser, fordi de 172,9 tons alligevel ikke ville kunne udnyttes jf. bemærkningerne under punkt 5. Det er ikke et validt og sagligt argument, fordi det ikke på forhånd kan afvises, at en del af de 172,9 tons vil kunne udnyttes, og fordi lovforslagets udformning, herunder bilag 2 lægges til grund for ministeriets argumentet. I udkast til lovforslag opgøres værdien at 80 tons kvælstof til et driftsresultat på ca. 68 mio. kr. Derfor repræsenterer den foreslåede nedjustering med 172,9 tons, der er en konsekvens af lovforslagets udformning, et tabt driftsresultat på ca. 147 mio. kr.

Udtagning af havbrugspuljen på 23 tons kvælstof opgøres til et årligt tabt driftsresultat på ca. 1,8-2,0 mio.kr. Der anvendes også her et falsk argument om, at de 23 tons ville være blevet tildelt under den hidtidige ordning. Men det blev de ikke, og de udgår som følge af lovforslaget og ikke som en konsekvens af den hidtidige ordning. En reduktion i produktionsgrundlaget på 23 tons N svarer til en reduktion på ca. 5 % af havbrugenes nuværende produktionsgrundlag. Vi vurderer på den baggrund det tabte årlige dækningsbidrag til ca. 10 mio. kr. Udtagning af 23 tons N svarer til mistet eksportindtjening på ca. 20 mio. kr. årligt, tab af nye investeringer i landbaserede anlæg til æg, yngel og smolt, forarbejdning og desuden investeringer i havbrugsmateriel og skibe, og tab af ca. 25 direkte og indirekte ansatte i landdistrikter.

- Dansk Akvakultur indstiller, at afsnittet om de økonomiske konsekvenser for erhvervet justeres i henhold til ovenstående med et samlet årligt tabt driftsøstimat på ca. 157 mio. kr.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

A handwritten signature in cursive script that reads "Lisbeth Jess Plesner".

Lisbeth Jess Plesner